

UURIMISTÖÖDES OSALEMISE KOOSKÕLASTAMISE NING TEADUSTÖÖ ASUTUSESISEKS KASUTAMISEKS VÕI RIIGISALADUSEKS TUNNISTAMISE KORD KAITSELIIDUS

1. Uurimistöodes osalemise kooskõlastamine

1.1 Vähendamaks võimalusi, kus haridus- ja teadusasutuste juures tehtavates lõpu- ja uurimistöodes, küsitlusuuringutes (edaspidi korras nimetatud uuring) osalemise kaudu avaldatakse kolmandatele (teadmishajaduseta) isikutele tahtmatult juurdepääsupiiranguga asutusesiseks kasutamiseks tunnustatud teavet, isikuandmeid, riigisaladust või salastatud välisteavet (edaspidi korras nimetatud salastatud teave) ning optimeerimaks uuringute läbiviimist Kaitseliidus, siis tohib Kaitseliidu tegevvaldkond, töötaja ja liige (edaspidi korras nimetatud teenistuja) uuringutes, mis käsitlevad Kaitseliiduga seotud valdkondi ja teemasid, osaleda üksnes teenistuja vahetu juhi, struktuuriüksuse juhi ning peastaabi luure- ja julgeolekuosakonna poolse kooskõlastuse olemasolul.

1.2 Käskkirja ei kohaldata haridus- ja teadusasutuste ning Kaitseliidu vahel sõlmitud koostöölepingute alusel tehtavatele uuringutele.

1.3 Korra punktis 1.1 nimetatud uuringu läbiviijal on kohustus andmete kogumise eelselt esitada vahetule juhile, struktuuriüksuse juhile ning peastaabi luure- ja julgeolekuosakonnale kooskõlastamiseks taotlus, mis sisaldab järgmisi andmeid:

1.3.1 uuringu teema, valdkond, uurimisprobleem, eesmärk ning uurimisküsimused ja/või hüpotees(id);

1.3.2 valim ja uurimismetoodika, uuringus kasutatavate ankeetide, küsitluste, testide vormid ja/või intervjuu(de) kava koos uuritava informeerimise lehe ja teadliku nõusoleku vormiga;

1.3.3 võimalikud uuringu läbiviimist piiravad tegurid (nt vajadus uuringu käigus töödelda Kaitseliidu juurdepääsupiiranguga asutusesiseks kasutamiseks tunnustatud teavet; vajadus uuringu raames siseneda Kaitseliidu turvaalale jms);

1.3.4 uuringu Kaitseliidu poolse (kaas)juhendaja olemasolul tema hinnang uuringu käigus töödeldava teabe sensitiivsuse kohta;

1.3.5 vajadusel inimuuringute eetika komitee luba;

1.3.6 haridus- ja teadusasutuse, uuringu juhendaja ja uuringu läbivijja nimi ning uuringu liik.

1.4 Kui uuringu läbivijja soovib pärast punktis 1.3 esitatud taotluse kooskõlastamist uuringu esialgsesse projekti viia sisse muudatusi, on ta selleks kohustatud taotlema eelnevalt vahetu juhi, struktuuriüksuse juhi ning peastaabi luure- ja julgeolekuosakonna nõusolekut.

1.5 Uuringu kooskõlastamisest või kooskõlastamisest keeldumisest annab vahetu juht, struktuuriüksuse juht ning peastaabi luure- ja julgeolekuosakond esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui 30 kalendripäeva jooksul taotluse saamisest, vastava tagasiside koos selgitustega uuringu läbivijale.

1.6 Vahetul juhil, struktuuriüksuse juhil ning luure- ja julgeolekuosakonnal on õigus:

1.6.1 vajadusel kaasata kooskõlastusprotsessi ekspertarvamuse andmiseks erinevate valdkondade teenistujaid Kaitseliidus, rahvusvaheliste uuringute korral Kaitseministeeriumi julgeoleku- ja haldusosakonnast;

1.6.2 uuringu läbiviimine kooskõlastada tingimuslikult, kehtestades nõude, mille kohaselt peab uuringu läbiviija enne lõpu- või uurimistöö lõpliku versiooni esitamist haridus- ja teadusasutusele, edastama selle täiendavaks ülevaatamiseks.

1.7 Uuringu läbiviijal on kohustus osalejaid informeerida küsimustiku edastamisel ja/või intervjuu läbiviimise eelselt uuringu eesmärgist, vastamise vabatahtlikkusest, uuringu käigus kogutud andmete töötlemisest ning (vahetu juhi, struktuuriüksuse juhi ning luure- ja julgeolekuosakonna) kooskõlastuse olemasolust.

1.7.1 Kui küsimustik ei ole anonüümne või vastuste põhjal on võimalik uuringus osalejat vastustega kokku viia, on uuringu läbiviijal kohustus küsida uuringus osalejalt andmete töötlemiseks kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis nõusolekut.

1.7.2 Uuringus osalejal on õigus igal ajal antud nõusolek kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tagasi võtta, ilma et see mõjutaks enne nõusoleku tagasivõtmist toimunud andmetöötluse seaduslikkust.

2. Teadustöö asutusesiseseks kasutamiseks või salastatud teabeks tunnistamise kord

2.1 Korra punkti 2 eesmärk on reguleerida Kaitseliidu teenistujate poolt õpingute käigus kirjutatava teadustöö (edaspidi korras nimetatud töö), mis sisaldab Kaitseliidu poolt asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet, salastatud teavet, kirjutamise ja kaitsmise korda. Samuti reguleerida juhte, mil teenistuja poolt kirjutatud töö ise tervikuna on käsitletav asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teabena või salastatud teabena.

2.2 Töö asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamise aluseks on avaliku teabe seadus. Töö salastatud teabeks tunnistamise aluseks on riigisaladuse ja salastatud välisteabe seadus ja/või riigisaladuse ja salastatud välisteabe kaitse kord.

2.3 Korras mõistetakse töö all järgnevaid õppe lõpetamiseks kirjutatavaid töid: diplomitöö, bakalaureusetöö, magistritöö, doktoritöö. Muudes töödes, sh referaatides, esseedes ja kursusetöodes, ei ole asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teabe ja salastatud teabe kasutamine lubatud.

2.4 Töö teema valikul on teenistuja kohustatud esmalt välja selgitama, kas töö kirjutamisel on vaja kasutada asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet ja/või salastatud teavet.

2.5 Kui töö kirjutamiseks on vajalik kasutada punktis 2.1 nimetatud teavet, on teenistuja kohustatud taotlema õppeasutusest, mille juures tööd kirjutatakse, nõusolekut (lisa 1), mille õppeasutuse esindaja, töö juhendaja, oponent ja retsensent (olemasolul) annavad kirjaliku nõusoleku käesoleva korra, asjassepuutuavate õigusaktide ja muude eeskirjade, kordade, juhendite nõuete täitmiseks vastava teabe kaitsmisel.

2.6 Korra punktis 2.5 nimetatud nõusolekute olemasolul on teenistuja kohustatud esitama taotluse samasuguse nõusoleku saamiseks oma vahetult juhilt, struktuuriüksuse juhilt ning luure- ja julgeolekuosakonnalt (lisa 2), kes peavad selle läbi vaatama ja tagaside andma esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui 30 kalendripäeva jooksul taotluse saamisest.

2.7 Juhul, kui Kaitseliit või õppeasutus töö kirjutamiseks nõusolekut ei anna, on teenistuja kohustatud töö kirjutamisest nimetatud teemal loobuma.

2.8 Kui teenistuja on saanud korra punktides 2.5 ja 2.6 nimetatud nõusolekud esitatud teemale, tuleb töö selle kirjutamisest alates nõuetekohaselt märgistada ning võtta kasutusele õigusaktides sätestatud abinõud töös sisalduva teabe kaitsmiseks. Töö kõik eksemplarid tuleb nõuetekohaselt märgistada. Tööd ei ole lubatud edastada e-posti teel. Salastatud teavet sisaldavat tööd tuleb algusest peale töödelda vastavas infosüsteemis ning selleks ettenähtud turvaalal.

2.9 Kui mingil põhjusel töö kirjutamise käigus tekib vajadus kasutada asutusesiseseks teabeks tunnistatud teavet või salastatud teavet, on teenistuja kohustatud viivitamatult esitama vastavalt korra punktidele 2.5 ja 2.6 taotlused nõusoleku saamiseks õppeasutusele ja vahetu juhi kaudu struktuuriüksuse juhile ning luure- ja julgeolekuosakonnale.

2.10 Töö, mis sisaldab asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet või salastatud teavet, kaitsmise protseduur kuulutatakse kinniseks ning enne kaitsmisega alustamist on teenistuja kohustatud teavitama kaitsmiskomisjoni, et töö sisaldab eelnimetatud teavet. Salastatud teavet sisaldava töö puhul on teenistuja kohustatud veenduma kaitsmisel viibivate isikute salastatud teabele juurdepääsu lubade olemasolus.

2.11 Asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet sisaldavat tööd võib hoiustada õppeasutuse soovil õppeasutuse raamatukogus ja Kaitseliidus. Tööga on võimalik tutvuda avaliku teabe seaduses sätestatud tingimustel. Tööga tutvumise õigust hinnatakse igakordselt eraldi. Töö väljalaenutamine on keelatud. Salastatud teavet sisaldavat tööd säilitatakse ainult turvaalal vastavalt kehtestatud nõuetele.

Teenistuja poolt kirjutatud teadustöö asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamise taotlus teadus- ja õppeasutusele

1. Mina,

_____ (Teenistuja nimi)
õpin

_____ (Õppeasutuse nimi, õpitav eriala, õppeaste)

ja soovin kirjutada teadustöö teemal

_____
_____

Teema lühikirjeldus:

_____
_____
_____

2. Nimetatud teemal töö kirjutamiseks on vajalik kasutada asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet, riigisaladust ja/või salastatud välisteavet (vajalik alla joonida), mille asutusesiseseks kasutamiseks/riigisaladuseks/salastatud välisteabeks tunnistamise aluseks on (nt AvTS § 35 lg 1 p 12; RSVS § 10 p 4)

_____
_____
_____

3. Taotlen alljärgnevate isikute nõusolekut nimetatud töö kirjutamiseks:

Õppeasutuse esindaja nõusolek (Ees- ja perenimi ning allkiri)	
Töö juhendaja nõusolek (Ees- ja perenimi ning allkiri)	
Retsensendi nõusolek (Ees- ja perenimi ning allkiri)	
Oponendi nõusolek (Ees- ja perenimi ning allkiri)	

4. Juhul, kui tegemist on riigisaladusega/salastatud välisteabega, siis lisada töö kirjutaja, õppeasutuse esindaja, töö juhendaja, retsensendi ja oponendi kinnitused riigisaladuse juurdepääsu loa olemasolu ja taseme kohta:

_____
_____

*Nõusoleku andjad kinnistavad taotluse allkirjastamisega, et kohustuvad järgima riigisaladuse ja salastatud välisteabe seadusest, riigisaladuse ja salastatud välisteabe kaitse korrast ja avaliku teabe seadusest tulenevaid nõudeid.

_____
(Ees- ja perenimi ning allkiri)

Taotlus vahetule juhile, struktuuriüksuse juhile, luure- ja julgeolekuosakonnale

1. Mina,

(Teenistuja ees- ja perenimi, auaste, ametikoht ja struktuuriüksus)

õpin

(Õppeasutuse nimi, õpitav eriala, õppeaste)

ja soovin kirjutada

(Täpsustada, millist liiki tööga on tegemist)

töö teemal

(Teema)

Teema lühikirjeldus:

2. Nimetatud teemal töö kirjutamiseks on vajalik kasutada asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet

Jah ☐

Ei ☐

Vajaminevate asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet sisaldavate dokumentide nimekiri ja nende juurdepääsupiirangu alus (nt AvTS § 35 lg 1 p 12):

1)

2)

3)

4)

5)

(Lubatud esitada eraldi lehel, kui nimekirjas on rohkem, kui 5 juurdepääsupiiranguga teavet sisaldavat dokumenti)

Töö asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamise alus:

3. Nimetatud teemal töö kirjutamiseks on vajalik kasutada riigisaladuseks/salastatud välisteabeks tunnistatud teavet

Jah ☐

Ei ☐

Töö riigisaladuseks/salastatud välisteabeks tunnistamise alus:

4. Taotlen alljärgnevate isikute nõusolekut nimetatud töö kirjutamiseks:

Vahetu ülema nõusolek (Ees- ja perenimi ning allkiri)	
Struktuuriüksuse juhi nõusolek (Ees- ja perenimi ning allkiri)	
Luure- ja julgeolekuosakonna esindaja nõusolek (Ees- ja perenimi ning allkiri)	

Lisa: Taotlus õppeasutusele.

(Ees- ja perenimi ning allkiri)